

Kvinnerepresentasjon i kommunestyrene: Hvilken rolle spiller personvalg og partienes nominasjonsprosesser?

Dag Arne Christensen



Tema: Den relative betydningen av nominasjon og personvalg

- Nominasjon: Frivillig kvotering
 - AP 50% (fra 2007), V + KRF + SP 40%, H + FrP ingen kvoteringsordning
 - AP: Begge kjønn på de to første plassene (2007)
- Personvalg
 - Ny valgordning 2002 (brukt i tre valg)
 - Kan ikke stryke kandidater fra listene
 - Stemmetillegg erstattet forhåndskumulering
 - Partiene kan sikre færre kandidater (25 prosents forsprang og antallet kandidater som kan sikres varierer etter størrelsen på kommunestyret)

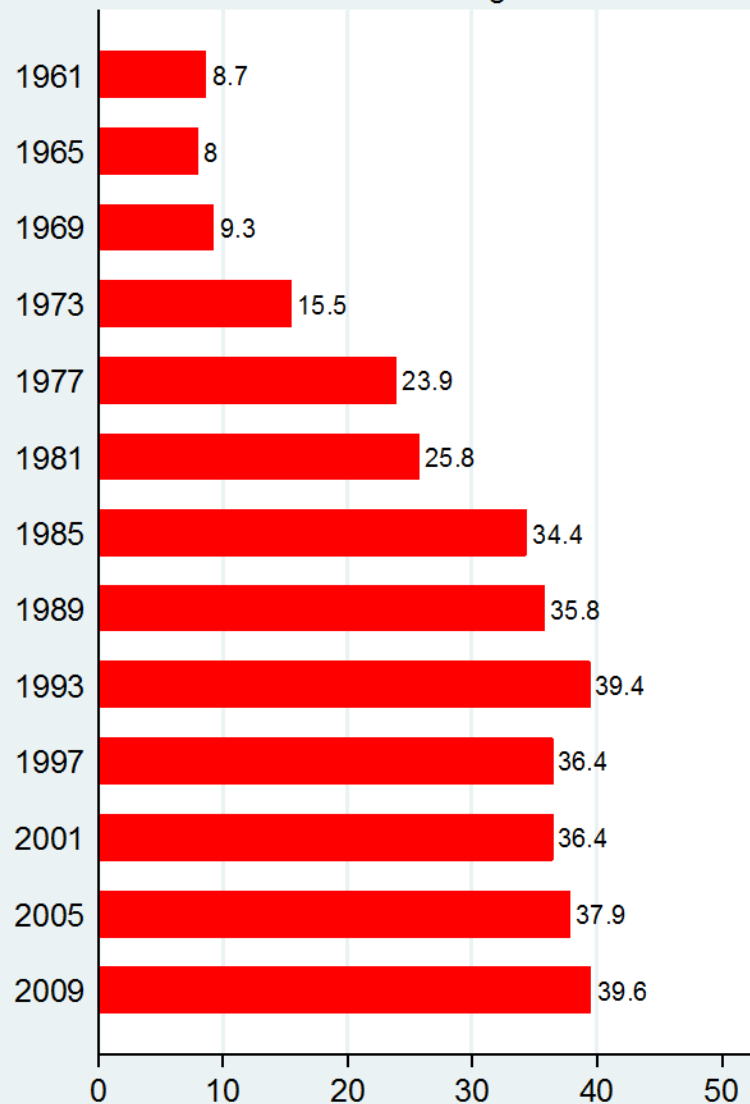


Datakilder

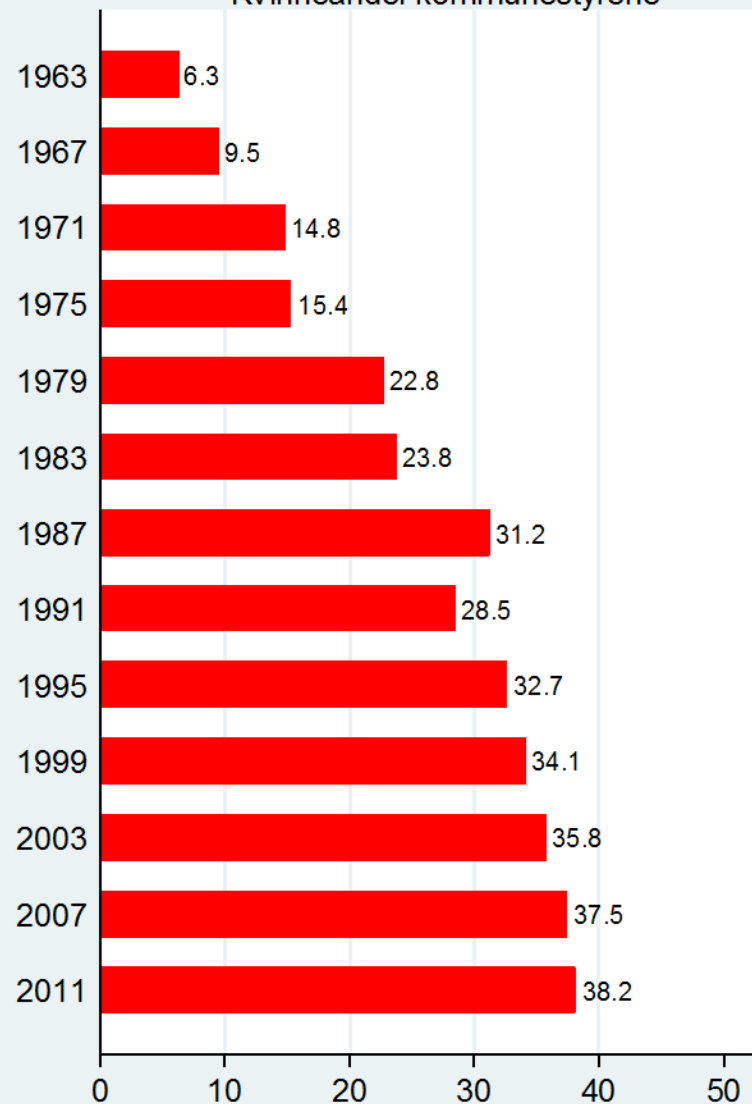
1. Faktiske valgoppgjøret
 - Tall for 2003 og 2007 (2011 ikke klare)
 - Opplysninger om rundt 60 000 listekandidater
2. Spørreundersøkelser til velgere og listekandidater (2003 og 2007)
3. Undersøkelse av nominasjonsprosessen i 43 lokalpartier (2007)



Kvinneandel Stortinget



Kvinneandel kommunestyrene

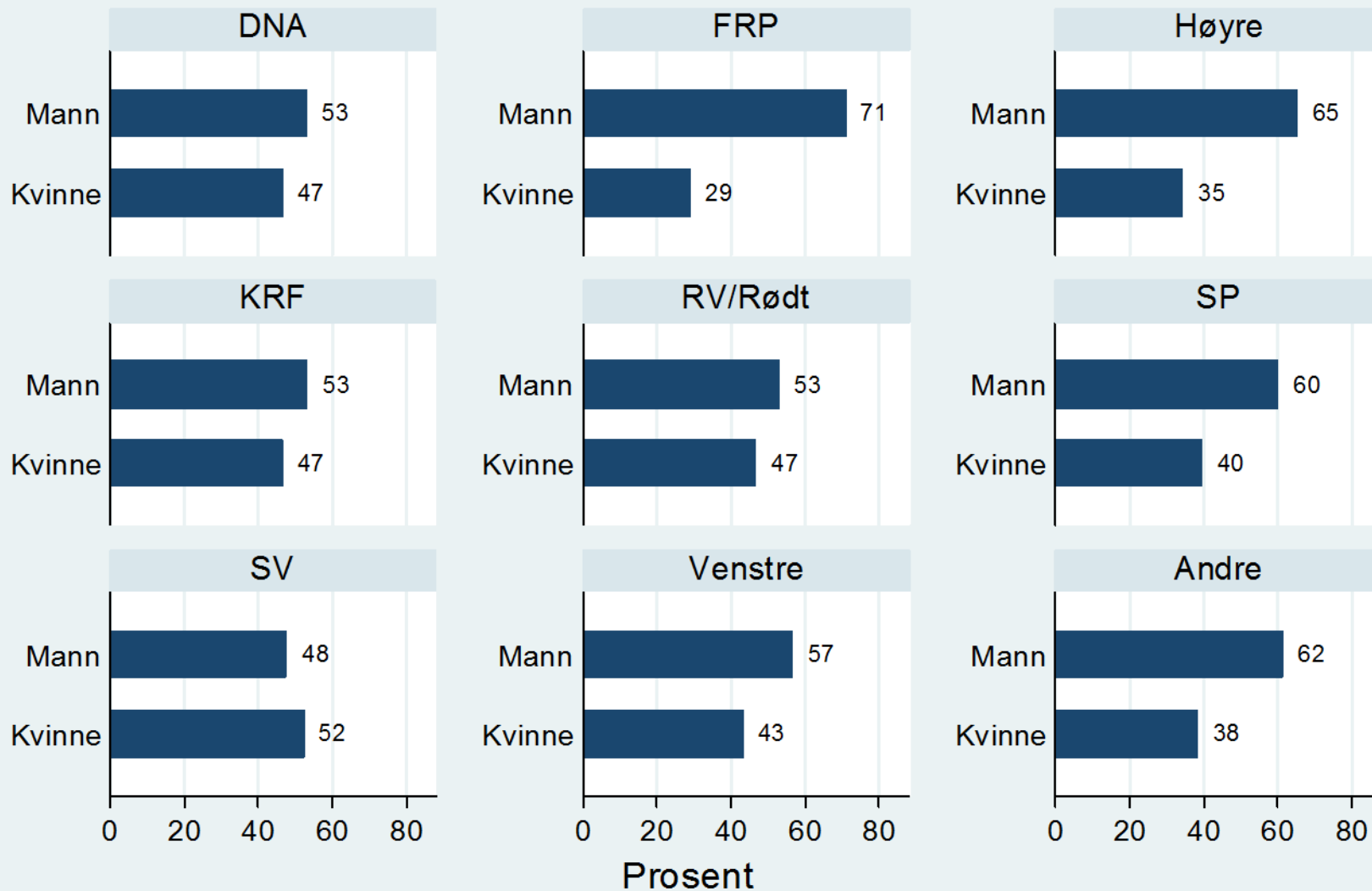


Utfallet av nominasjonsprosessen

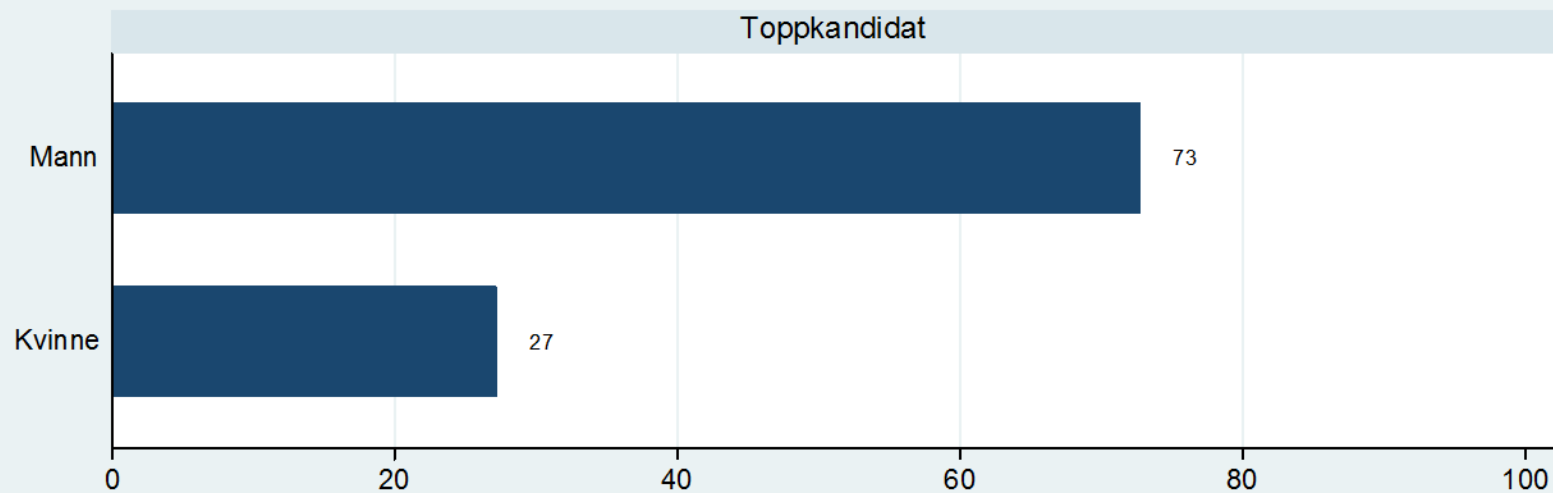
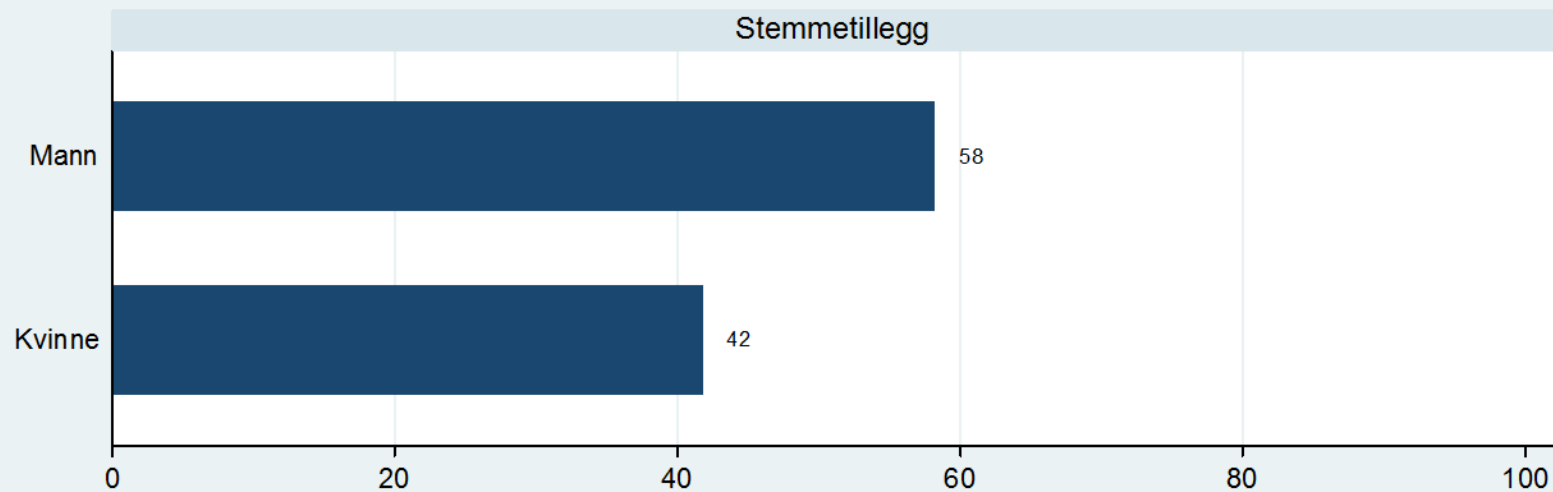
- Tilbudet av kvinnelige kandidater på de respektive listene
- Partienes prioriteringer av kvinnelige kandidater:
 - Topplassen – partienes ordfører kandidater
 - Stemmetillegg
 - Listeplassering generelt



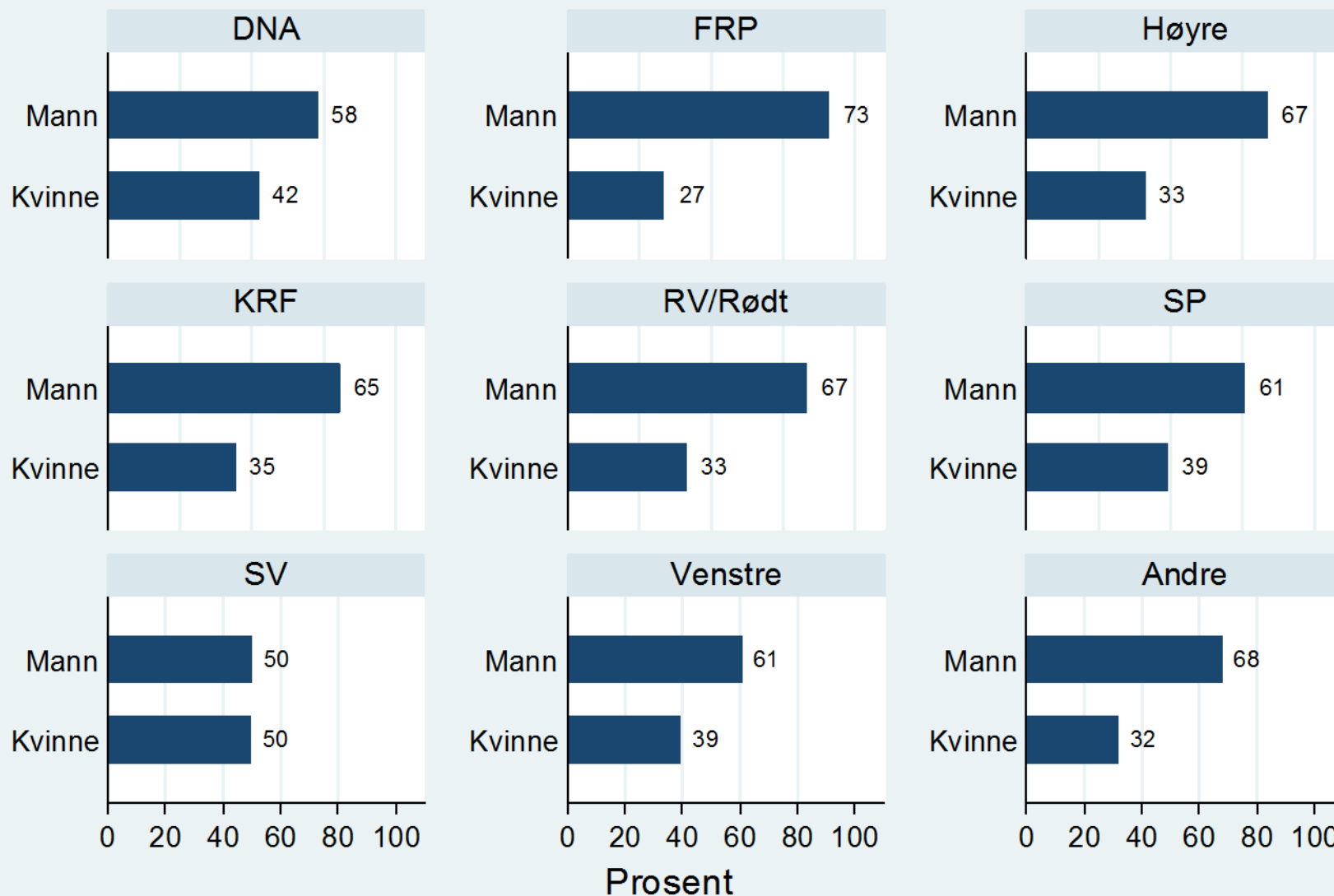
Kjønnsfordelingen på partiens lister (2007)



Kandidater med stemmetillegg og toppkandidater fordelt på kjønn (Prosent, 2007)



Kjønnsfordelingen blant partienes valgte representanter (2007)



Hva spilte en stor rolle for velgere og listekandidaters personstemmegivning?

	<i>Velgere</i>		<i>Kommunestyrekandidater</i>	
	<i>2003</i>	<i>2007</i>	<i>2003</i>	<i>2007</i>
Kandidatens standpunkt i viktige spørsmål	40,5	38,9	49,7	52,6
Kandidatens kommunalpolitiske erfaring	32,5	35,3	35,4	32,7
Kandidatens bosted	20,0	22,2	7,6	10,6
Kandidaten er kvinne (kjønn i 2007)	10,5	6,3	15,6	13,3
Kandidatens alder	7,8	6,2	8,6	7,5
Kandidatens etniske bakgrunn	7,4	6,0	4,8	4,9
Kandidatens opptreden i mediene	23,0	22,9	18,4	12,9
<i>Personlig kjennskap til kandidaten</i>	<i>37,2</i>	<i>35,7</i>	<i>65,4</i>	<i>63,5</i>



Nøkkeltall for personstemmene 2003 og 2007

N 2003= 64 748, N 2007= 58 600

	Gjennomsnitt alle kandidater		Gjennomsnitt kvinner		I % av partistemmer. Alle kandidater	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007
AP.	50	49	47	45	5.7	4.3
FrP.	31	31	28	30	4.1	3.5
Høyre	40	43	36	41	6.6	4.6
KrF	29	23	22	19	7.8	5.3
Sp	27	21	25	20	7.0	5.1
SV	28	16	29	14	5.5	4.2
Venstre	18	16	16	15	7.9	4.3
Andre	21	17	17	16	7.7	5.3
Totalt	32	28	28	26	6.5	4.6



Hvorfor fikk enkelte kandidater flere personstemmer enn andre?

- To hovedgrupper av forklaringer i analysen av de 58 600 kandidatene:
 - Kandidaten (kjønn, alder, politisk erfaring)
 - Listen (listeplassering, stemmetillegg)



Analyse av personstemmene til 58 600 kommunestyrekandidater.

Førsteplassen
gav i snitt 51
personstemmer



1. Hilde Hauge
2. Lars Lie
3. Vibeke Vang
4. Tor Tomset
5. Liv Larsen
6. Jon Naustdal
7. Trine Lie
8. Trygve Larsen
9. Anne Homme
10. Jan Espeland
.....
.....
20. Knut Asp



Stemmetillegget
gav i snitt 13 per-
sonstemmer

En plass opp på listen
gav i snitt 1.6 person-
stemmer.



Hovedfunn

- Trekk ved listene avgjørende effekt på personstemmer
- Kandidater partiene prioriterte med stemmetillegg fikk mange personstemmer
- Politisk erfaring har stor effekt
- Velgerne foretrekker stort sett de samme kandidatene som partiene
- Sosiale bakgrunnsvariablene liten effekt (kjønn, alder osv)

